

ВСТУП

Галузевий стандарт вищої школи (2010) підготовки бакалавра за галуззю знань “Економіка і підприємництво” напряму підготовки 6.030509 – “Облік і аудит” передбачає вивчення нормативної дисципліни “Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті”, що свідчить про важливе значення інформатики і її складової частини – інформаційної технології в діяльності професійних бухгалтерів. Метою вивчення цієї дисципліни є формування у майбутніх бухгалтерів системи теоретичних і практичних знань у галузі побудови і функціонування інформаційних систем і комп’ютерних технологій та можливостей їх використання в обліку та аудиті.

Основою навчального посібника став матеріал практикуму [38], виданого з грифом Міністерства освіти і науки України як навчальний посібник.

Мета цього лабораторного практикуму – допомогти студентам оволодіти навичками і практичними знаннями у галузі використання інформаційних систем і технологій в обліку.

Матеріал пропонуваного лабораторного практикуму розкриває практичний аспект тем, рекомендованих для вивчення курсу “Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті”.

На нашу думку, виконання 25 лабораторних робіт з практикуму допоможе студентам ґрунтовно засвоїти такі основні теми:

- інформаційні технології оброблення економічної інформації;
- організація інформаційної бази систем оброблення економічної інформації;
- автоматизація обліку основних засобів;
- автоматизація обліку матеріальних цінностей;
- автоматизація обліку праці і заробітної плати;
- автоматизація обліку готової продукції та її реалізації;
- автоматизація обліку фінансово-розрахункових операцій;
- автоматизація обліку витрат на виробництво;
- автоматизація зведеного обліку і складання звітності.

У *темі 1* лабораторного практикуму “Інформаційні технології розв’язання економічних задач з використанням процесора електронних таблиць” розглянуто:

- базові інформаційні технології Microsoft Excel та графічні методи розв’язання задач;

- структурування і відбір даних з використанням табличного процесора MS Excel;
- реалізацію типових процедур розв'язання економічних задач за допомогою процесора електронних таблиць MS Excel.

Тема 2 навчального посібника – “Ведення бухгалтерського обліку за допомогою табличного процесора Excel” – містить практичний матеріал щодо використання інформаційної технології – табличного процесора – для реалізації задач бухгалтерського обліку, зокрема: формування журналу господарських операцій та дії з ним; створення платіжних документів; документальне оформлення відпускання товарів клієнтам, створення рахунків-фактур, видаткових і податкових накладних; створення прибуткових та видаткових касових документів і журналу їх реєстрації; формування касової книги.

Оскільки останнім часом суттєво зросли вимоги до комп'ютерної кваліфікації користувачів (будь-який бухгалтер-практик працює на комп'ютері і не мислить без нього своєї професійної діяльності), то дуже важливим для користувачів є вивчення саме базових інформаційних технологій, які є фундаментом для побудови комп'ютерних інформаційних систем будь-якого рівня складності. Базові інформаційні технології (ІТ) – це “офісні” інформаційні технології поширеного програмного продукту фірми Microsoft – MS Office. Саме тому в першій і другій темах навчального посібника наведено ІТ розв'язання економічних задач з використанням процесора електронних таблиць MS Excel. Такі технології є основою для розрахунків, зберігання великих обсягів даних, інформаційного обміну із зовнішніми інформаційними системами, моделювання і аналізу даних, статистичної обробки даних тощо. У корпоративних інформаційних системах, а також у системах з розподіленою обробкою і зберіганням даних MS Excel виступає стандартним клієнтським OLAP-додатком.

Для практичного закріплення теоретичних знань студентів з організації інформаційної бази систем оброблення економічної інформації в практикумі запропонована *тема 3* “Інформаційні технології розв'язання економічних задач за допомогою систем керування базами даних”. Виконання першої лабораторної роботи дасть змогу користувачу засвоїти технологію створення бази даних у середовищі системи керування базою даних (СКБД) Microsoft Access 2000 – високопродуктивній СКБД, яка входить у склад професійної версії інтегрованого пакета Microsoft Office 2000. У другій лабораторній роботі пропонується здійснити обмін даними між MS Access 2000 та іншими додатками Windows 2000, створити запити на основі кількох таблиць бази даних MS Access 2000.

Найбільшу увагу у лабораторному практикумі приділено практичним аспектам автоматизованого розв'язання задач основних розділів бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим у *темі 4* “Ведення бухгалтерського обліку за допомогою інформаційної системи “1С: Бухгалтерія 7.7” подано 11 лабораторних робіт, які охоплюють найважливіші ділянки бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання, зокрема:

- автоматизація обліку грошових коштів;
- автоматизація обліку розрахунків з постачальниками;
- автоматизація обліку необоротних активів;
- автоматизація обліку використання матеріальних запасів;
- автоматизація обліку витрат на оплату праці і відрахувань у соціальні фонди;
- автоматизація обліку виробництва, реалізації готової продукції та розрахунків із покупцями;
- автоматизація формування фінансових результатів.

П'ята тема навчального посібника “Ведення бухгалтерського обліку в середовищі програми “1С: Бухгалтерія 8.1” містить інформацію про основні відмінності “1С: Бухгалтерії 8.1” від версії 7.7 та чотири лабораторні роботи з ведення господарських операцій в “1С: Бухгалтерія 8.1”.

Шоста тема навчального посібника “Ведення бухгалтерського обліку за допомогою інформаційної системи “1С: Бухгалтерія 8.2 для бюджетних установ України” містить інформацію про основні функціональні можливості цієї програми та три лабораторні роботи з ведення обліку господарських операцій у середовищі “1С: Бухгалтерія 8.2 для бюджетних установ України”.

Вибір систем “1С: Бухгалтерія 7.7”, “1С: Бухгалтерія 8.1” та “1С: Бухгалтерія 8.2 для бюджетних установ України” обумовлений такими міркуваннями.

Сьогодні на ринку програмних продуктів України є сотні пакетів програм для автоматизації бухгалтерського обліку, проте вже кілька років поспіль лідером на ньому є російська фірма 1С (особливо це стосується автоматизації обліку малих і середніх підприємств). З офіційних джерел відомо, що близько 90% підприємств і організацій в Україні використовують програмні продукти саме цієї фірми для автоматизації управлінських функцій. Враховуючи це, в лабораторному практикумі використані стандартні „бухгалтерські” інформаційні технології програм типу „1С: Предприятие”(версія 7.7), зокрема компоненти “1С: Бухгалтерія 7.7”, “1С: Бухгалтерія 8.1” та “1С: Бухгалтерія 8.2 для бюджетних установ України” – для розв'язання облікових задач.

Крім того, вивчати інформаційні системи бухгалтерського обліку потрібно на прикладі комплексних систем масштабу середнього підприємства, тому що саме ці системи забезпечують вивчення універсальних бухгалтерських інформаційних технологій, зокрема введення і підготовку первинних документів, виконання облікових функцій, формування звітів, довідок тощо.

Матеріал навчального посібника подано у доступній формі, що дає змогу студентам набути навичок і практичних знань у галузі використання інформаційних систем і технологій в обліку та аудиті. У бібліографічному списку наведено основну використану і рекомендовану літературу для поглибленого практичного засвоєння курсу “Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті”.

Буде корисним для студентів вищих навчальних закладів економічного спрямування, а також для спеціалістів відповідного профілю підприємств і організацій.